

Nr 725

Av herr **Richardson**, *angående radio- och televisionsverksamhetens framtida organisation och finansiering.*

(Lika lydande med motion nr 833 i Andra kammaren)

Den socialdemokratiska regeringens radio-TV-politik har under hela 1960-talet präglats av ovilja att söka nya vägar. Redan tidigt band man sig för ett bibehållande av radio-TV-monopolet och avvisade t. o. m. förslag om en förutsättningslös utredning av hela frågekomplexet. Detta innebar bl. a. att starten av TV-2 försenades; finansieringsfrågor är fortfarande delvis olösta och förutsättningarna för en allsidig och stimulerande radio-TV-verksamhet försämrade.

TV-2 har nu starta. Det är i dag givetvis omöjligt att uttala någon bestämd uppfattning om hur systemet fungerar. Enligt min mening synes emellertid såväl praktiska som principiella skäl tala för ett friare radio-TV-system.

Förekomsten av flera av varandra oberoende radio-TV-företag skapar bättre förutsättningar för en fri och allsidig opinionsbildning och samhällsdebatt. Ett enda statligt företag med monopolställning innebär i dessa avseenden risker för ensidighet och godtycke även om en viss konkurrens mellan olika programledningar ordnas.

Även bortsett från dessa principiella synpunkter lider den utbyggnadsplan för radio-TV som riksdagen på regeringens förslag antog 1966 av väsentliga brister. Detta gäller speciellt TV-sidan. Sändningstiden är låg. Andelen egenproducerade program är förhållandevis liten jämfört med andra länder, och framför allt är finansieringsfrågorna fortfarande till stor del olösta. Riksdagens beslut 1966 innebar en licenshöjning från år 1969/70 till sammanlagt 160 kr./år för radio-TV gemensamt. Det stod redan i detta sammanhang emellertid fullt klart att denna licenshöjning är helt otillräcklig om en fortsatt utbyggnad av TV-2 skall ske.

Regeringen har temporärt sökt lösa detta dilemma genom införande av den extra avgiften för färg-TV, en avgift som är omotiverat hög i förhållande till de relativt blygsamma merkostnader färg-TV medför för Sveriges Radio. Uppenbart är att den allmänna licensavgiften trots denna extra höjning måste höjas för att finansiell balans skall uppnås. En avgift på ca 350—400 kronor i genomsnitt för alla TV-hushåll framstår inte som något orealistiskt alternativ om den nuvarande finansieringspolitiken fortsätter. För min del anser jag en licensavgift av denna storlek som helt oacceptabel.

Finansieringsfrågorna måste ges en mer definitiv lösning, och detta bör ske i samband med en omprövning av den gällande ordningen i dess helhet. Här inkommer reklamfinansiering som en tänkbar metod.

Enligt min mening bör man skapa ett välfungerande konkurrenssystem där flera institutioner än Sveriges Radio kan ägna sig åt rundradiosändningar. Som vi många gånger tidigare framhållit betyder inte detta att etableringsrätten på etermediaområdet blir helt fri. Sändningsmöjligheterna är begränsade, och hur de skall disponeras måste bli föremål för lagstiftning. Förhållandena är givetvis olika vad gäller TV respektive ljudradion; för den senare kan man tänka sig ett friare system än för televisionen. Men för båda medierna gäller att sändningsmöjligheterna inte får koncentreras till någon enstaka politisk eller ekonomisk maktgruppering — detta skulle innebära påtagliga risker för en snedvriden opinionsbildning.

Inte heller får systemet utformas så att annonsörerna får något inflytande över programproduktionen.

En parlamentarisk utredning bör tillsättas för att närmare utreda dessa frågor, varvid man givetvis också skall närmare överväga erfarenheterna från det nuvarande systemet.

Med återopande av vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en parlamentarisk utredning rörande radio-TV-verksamhetens organisation och finansiering i framtiden.

Stockholm den 28 januari 1970

G. Richardson (fp)
